

Tarih ve Kültürel Mirasın Üzerinde Yaşayan Termal Şifa Merkezi ve Doğa Turizmi İçin En Güzel Rotalardan Biri

YOZGAT

Gezi Notlarımız arasına Anadolu'nun en eski yerleşim merkezlerinden birini daha katıp, bu yılki yolculuğumuza devam etmeliyiz diyerek Yozgat'a doğru yola çıkıyoruz. Öyle ki son günlerde tarihi Roma Hamamı'nın restorasyon çalışmaları haberleri ile gündeme tekrar geldiğinde şehir, belki sadece bu yapı ile bile Kapadokya bölgesine eklenenecek yeni bir destinasyon olacak. Kapadokya'yı her bir konumuna ayrı ayrı yer verip, gezi notlarımıza almışken Yozgat'ı bu rotaların dışında tutmak istemedik. Bu arada bu yıl için en büyük temennimiz Anadolu'da kadim uygarlıkları saklayan her bir bölgemizin böyle güzel ve başarılı haberlerle gündeme gelmesi. Dileriz yeni yılda alacağımız haberler hep iyilikler üzerine olsun!

Anadolu'da ilk siyasi birliği gerçekleştiren Eti'lerin yerleşim merkezlerinden biri olan

Yozgat'ta M.Ö.1650-1460 Eski Hitit Krallığı, M.Ö. 1460-1170 Hitit İmparatorluğu, M.Ö. 1170-676 Frigler, M.Ö. 676-600 Kimmerler, M.Ö. 600-546 Lidyalılar, M.Ö. 546-334 Kimmerler, M.Ö.334-285 İskender ve Diadoğlar, M.Ö. 285-85 Galatlar, M.Ö. 85-M.S. 395 Roma İmparatorluğu, M.S. 395-1075 Bizanslılar, M.S. 1075-1318 Anadolu Selçukluları, M.S. 1318-1398 Beylikler ve M.S. 1408-1923 arasında ise Osmanlı İmparatorluğu dönemi yaşanmıştır.

Oğuzların; "Bozok" koluna mensup Türkmenlerin bu bölgeye akınıyla birlikte, "Bozok" ismiyle anılan bölge, 1800'lü yıllara doğru "Yozgat" adı ile telaffuz edilmiş. "Yozgat" isminin çıkışı konusunda iki rivayet bulunuyor. Birine göre Yozgat; Saray Köyü'nden itibaren aşağıdan yukarıya doğru kat kat yükselmekte, katlı yükselişinin yarattığı rakımdan dolayı önce "Yüz kat", zamanla "Yozgat" adını almış. Diğer rivayete göre ise; aşiret Reisi Ömer Cabbar Ağa sürülerini bir yaz günü yaylakta otlatırken karşısına Hızır (AS) çıkar ve içmek için süt ister. Güler yüzlü Ömer Ağa misafirine süt ikram eder. Hızır (AS) sütü içtikten sonra çok memnun

kalır ve Ömer Ağa'ya "Çobanoğlu, yozuna yoz katılsın, memleketinin adı Yoz-Kat olsun" der ve kaybolur. Yoz-Kat zamanla Yozgat halini alır. 1. Büyük Millet Meclisi'nde Kutahya Mebusu Cemil Bey tarafından verilen bir takrir ile Yozgat ismi Bozok olarak ardından 23 Haziran 1927 tarihinde Bozok Mebusu Süleyman Sırrı (İçöz) Bey ve arkadaşlarının verdiği bir takrirle Bozok ismi tekrar Yozgat olarak değiştirilir.

Kuzeyde Çorum, Amasya, Tokat, doğuda Sivas, güneyde Kayseri, Nevşehir, Kırşehir ve batıda Kırıkkale ile çevrili olan Yozgat'ta karasal iklim hakimdir. Genel olarak Temmuz ve Ağustos en sıcak aylardır. Biri merkez olmak üzere Akdağmadeni, Aydıncık, Boğazlıyan, Çandır, Çayıralan, Çekerek, Kadışehri, Saraykent, Sarıkaya, Sorgun, Şefaattli, Yenifakılı ve Yerköy olarak 14 ilçeden oluşan

Yozgat, tarihi ve kültürel mirasın üzerinde oturan şehirlerimizden biri.

Antik Kentler

Yozgat'ın 45 km. güneydoğusunda, Yozgat-Sarıkaya İlçesi anayolu üzerinde Bağlıca Köyü ve Sorgun İlçesi Mansuroğlu Köyleri sınırları içerisinde bulunan Alishar Höyüğü 520 metre uzunluğunda. 950 metre genişliğinde yola oval şekilde uzanmakta ve yaklaşık 100x80 metre ebatlarında ve 7-8 metre yüksekliğinde bulunuyor. Alishar'ın yerleşimi ana toprak üzerinde kurulan bir köy kültürü olarak tanımlanıyor. İlk kez 1927-1932 yılları arasında yapılmış ve 1993-1999 yıllarında Alishar Bölgesi projesi kapsamında tekrarlanmış olan kazı çalışmalarında Kalkolitik Çağ, Tunç Devri, Hitit, Frig, Med, Pers, Hellenistik, Galat, Roma, Selçuklu ve Osmanlı izleri tespit edilmiş. Kazılarda küpler, taş ve ağaç sandıklara gömülmüş iskeletler, çanak çömlek, süslü mühürler, iyi işlenmiş taş ve kemikler, insan ve hayvan figürleri bulunmuş.

Sorgun ilçesi, Şahmuratlı Köyü'nün kuzeybatısında yaklaşık 1,5 kilometre mesafede Keykavus Kalesi diğer adı ile Kerkenez Harabeleri bulunuyor. Şehrin demir çağında M.Ö. 600 yıllarında Medler tarafından kurulduğu tahmin edilmekte ise de Frigce yazıtların bulunması kentin bir Frig yerleşimi olabileceğini de gösteriyor. Kentin yaklaşık 7 km olan sur duvarları 2,5 kilometrekarelik bir yerleşim alanı oluşturmuş. Antik kaynaklarda Pteria olarak kaydedilen kentin burası olduğu sanılıyor. M.Ö. 547 yılında Persler tarafından zapt edilmiş, halkı esir alınarak kent yakılmış ve surları yıkılmış. Surun iç kısmında kale tepesi olarak bilinen yukarı şehir olabilecek bir yer bulunduğu, aşağılarda ise sur diplerinde hem güneyde hem kuzeyde aşağı şehire ait ev temel kalıntıları gözlenmiş. Kale tepesinde horosanla örülmüş duvar kalıntıları görülürken, tepenin kuzeybatı yönünde eğimli arazide ev kalıntıları bulunduğu ve çapı 20 metreyi bulan su birikintisinin Sülüklü Göl olarak bilinen bir su sarnıcına ait olabileceği çevresinde bulunan örme taşlardan anlaşılmış. Kentin güney tarafında da yine bu şekilde Kızlar ve Atlar gölleri olarak 2 adet daha gölet bulunmuş.

Galatların bir kolu olan Trokmiler tarafından kurulup, başkent olarak kullanılan Büyüknefes (Tavium) antik kenti de Yozgat-Haydarbeyli yolu üzerinde yer alıyor. Yapılan kazı çalışmaları kapsamında, Büyüknefes ve çevresinde yer alan birçok köyde de yüzey araştırmaları yapılmış (Yakuplu, Süleymanlı, Körpeli, Haydarbeyli, Sağlık, Dereboymul, Beşerek, Susuz, Çamdibi, Çakırhacılı,

Zincir, Türkmensarılar, Yassıhöyük, Çatma, Sarıfatma, Cihanpaşa, Salmanlı v.s.) geniş bir çevrede tarihin izleri tespit edilmiş. Araştırmalar sonunda çok sayıda seramik parçaları, sütun kaide ve tamburları, mezar stelleri, Bizans dönemine ait yazıtlı mezar, birçok mimari parçalarına rastlanılmıştır. Geniş bir çevrede yapılan çalışmalar sonucunda şu ana kadar, Kalkolitik çağdan, İslami döneme kadar iskân izlerine rastlanılmış. Her yıl düzenli olarak yüzey araştırmaları devam eden antik kentte aslan heykeli sütunlar, sert taşlar üzerine işlenen yüzük taşları, yontulmuş taş üzerinde kuş figürleri, yol kalıntıları, mezarlıklar, havuzlar bulunmuş.

Ayrıca Gündoğdu yakınında bir yeraltı şehrinin varlığını düşündüren geniş meydan ve yollar köyün tarihi zenginliğinin göstergesi. Ayrıca merkez ilçe kuzeydoğusunda 3 km. mesafede yüksekçe bir tepeye kurulmuş Çeşka Yeraltı Şehri de Yozgat'ta bulunmuş. Üç ayrı girişi bulunan yer altı şehrinin güney kısmında iki kat halinde halinde üç odalı bir mekan yer alıyor. Bu mekanın batı kısmındaki odanın üstünde bacası var. Kuzeydeki odanın tabanında kısmen dolmuş iki ayrı beşik kemerli galeri girişi bulunuyor. Yıkıntılar arasında ve alt eteklerde monokrom perdaleli ve perdalesiz Roma, Bizans seramik parçaları çıkarılmış.

Tarihi Yapılar

1908 yılında Şakir Usta tarafından yapılan Saat Kulesi şehir

merkezinde kare pirizma şeklin-
de bir yapı. Enine silmelerle altı
kata bölünen kulenin üst kısmı
şerefe gibi bir terasla çevrili. Ku-
leye kuzeyden yuvarlak kemerli
kapıdan giriliyor. En üst kısımda
çan şeklinde bir külâhı bulun-
yor. Kule çanı 250 kg. ağırlığın-
da, her yarım ve tam saatte ça-
larak saati bildiriyor. Şerefeli
kısımın altında üç kat aşağı doğ-
ru her katta küçük yuvarlak ke-
merli pencere bulunuyor.

İlin doğusunda yer alan Akdağ-
madeni ve köylerinde bulunan
tarihi eserler arasında 13. yüzyı-
lın ilk yarısında yaptırılan Beh-
ramşah Kalesi, 15. yüzyıla tarih-
lenen Ali Çelebi ve Mahmut
Çelebi Türbesi ile kesme taştan
yapılan bir kilise yer alıyor.
1855 yılında yapılan Çerkez
Bey Türbesi ve hemen yanında
1152 yılında yaptırıldığı bilinen
Kubbeli Cami ile Çokradan
Köyü Cami Yozgat'ın güneydo-
ğusundaki Çayıralan ilçesi sınır-
larında yer alıyor. Saraykent il-
çesinde 1221 yılında Valide
Sultan Mahperi Hatun tarafın-
dan yaptırılan, Çinçinli Sultan
Hanı da yine ilçenin 16 km. ku-
zeyindeki önemli bir yapı.

Taşköprü, Karabıyık Köprüsü

ve Kesik Köprü de Yozgat'ın en önemli tarihi
eserlerinden.

Yozgat-Şefaattli yolunun 38. km'sinde Kanak Suyu
üzerinde kurulmuş, ayaklar üzerinde oturan üç
sivri kemerli, iki alçak mahmuzlu, 60 cm. yüksek-
liğinde korkuluk duvarı ile uçlarda ve ortada baba
taşları olan, beyaz kesme taştan yapılmış olan
Taşköprü, 1516 yılında Yavuz Sultan Selim tarafın-
dan Mısır seferine giderken yaptırılmış.

Termal Kaynaklar

Şifalı kaplıcaları ile tanınan Sarıkaya ilçesinde
Roma tarzı yapılara, büyük taşlarla örülü duvar
kalıntılarına sık olarak rastlanıyor. Termal Turizm
Merkezi olarak ilan edilen Sarıkaya Kaplıcaları, il-
çe merkezinde yer alıyor. Florür içeren oligome-
talik sular grubundan, 48 °C sıcaklığa ve 28 L/sn.
debiye sahip kaplıca suyunun romatizmal ağrılar,
artroz, dejeneratif romatizmalar, bel fıtıkları ve
buna bağlı siyatik ağrıları, ağırlı kadın hastalıkları,
spastik ağrıları, spastik kolitler, böbrek taşlarının
düşmesinde üreter üzerinde spazmolitik etki, ka-
raciğer ve safra kesesi taşları, cilt hastalıklarında
doktor kontrolünde destekleyici ve tamamlayıcı
tedavi için onaylanmış. Sarıkaya kaplıcaları bün-
yesinde otel de bulunuyor. Kaplıca tesislerinin
içerisinde Roma dönemine ait "Basilica Therma
(Aqua Sarvenae)" isimli antik kentin bulunduğu
alandaki Roma Hamamı da, modern kaplıca tes-
islerinin bulunduğu alanda yer alıyor. Hamamın
büyük kısmı yıkılmış, yalnızca 10 gözlü ve 2 katlı
mermer kemerli batı cephe duvarı ayakta kalabil-
miş. 2010 yılında Yozgat turizmine kazandırılmak
için temizlik kazıları başlayan hamamda çalışma-
lar hızla devam ediyor.

Sorgun, Boğazlıyan, Saraykent
ve Yerköy ilçelerinde sıcak su
kaynakları bakımından zengin.
Sorgun'da bulunan kaplıca sula-
rının klorlu sülfatlı, sodyum
klorür, sodyum sülfat sular gru-
bundan olduğu, 50 - 60 °C ara-
sında bir sıcaklığa ve 40 L/sn.
debiye sahip olduğu belirtiliyor.
Yine kaplıca suyu enflamatuvar
romatizmal hastalıkların kronik
dönemlerinde, kronik bel ağrısı,
eklem hastalıkları, miyozit, ten-
dinit, travma, fibromiyalji send-
romu gibi yumuşak doku hasta-
lıklarının tedavisinde tamamlayıcı
tedavi unsuru olarak, uzun
süreli hareketsiz kalma durum-
larında mobilizasyon çalışmaları-
nda, kronik dönemdeki nöro-
lojik rahatsızlıklarda rehabilitas-
yon amacıyla, stres bozuklukla-
rında ve spor yaralanmalarında
doktor kontrolünde destekleyici
ve tamamlayıcı tedavi için
kullanılabildiği belirtiliyor.
Boğazlıyan ilçesi, Bahariye
Köyü'nde bulunan Boğazlıyan
Kaplıcaları ve Yerköy ilçesinde
bulunan Yerköy Kaplıcası yine
tamamlayıcı ve destek tedavi
için raporlanmış bölgenin diğer
termal kaynaklarını oluşturuyor.
Yerköy kaplıca alanında be-
lediye belgeli bir tesis de var.

İlçeye hem kara hem demir yolu ile ulaşım avantajları bulunuyor.

Doğa Turizmi

Şehir topraklarının bulunduğu bölge Bozok Yaylası olarak adlandırılıyor. Yozgat-Boğazkale (Hattuşaş) yolu üzerinde, Yozgat'a 2 km. uzaklıkta, Kızılırmak yayı içerisinde kalan yayla, delice ırmağı ve Çorum suyuna karışan vadilerle yarılmış hafif dalgalı düzlükler meydana getirmiş. Yükseltisi 1200-1400 metre arasında olan Bozok yaylası, Akdağ ormanları içerisinde yer alıyor ve Hasbek-Hisarbeyli-Akdağmadeni yolu içerisinde geçiyor. İki tepe arasından akan büyükçe deresi bulunuyor. Tepenin bir yanı çamlarla diğer yanı küçük bitki örtüleriyle kaplı. Hasbek ve Hisarbeyli'de yaşayanların yaz aylarında nefes aldığı, soğuk su kaynaklarının fazlalığı ile hafta sonlarında Kayseri ve çevre halkının da piknik alanı olarak tercih ettiği yayla; yoğurduyla, Gelin Kayası ve yabancı laleleriyle ünlü. Halk arasında Laleler Ülkesi olarak bilinen Hollanda'ya lale soğanlarının buradan götürüldüğü söyleniyor.

Akdağ ormanları ise içerisinde çok geniş bir alana yayılan çam, meşe ve çeşitli ağaç türleri, temiz soğuk suları ve çeşitli av hayvanları bulunan bir bölge. Akdağmadeni ilçesinin kuzeybatısında ilçeye 2 km. mesafede. Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nce orman içi dinlenme tesisi programına alınmış, çevre düzenlemesi, otantik yapıda kır gazinosu, dinlenme evleri, yağmur barınağı ocaklar ve tuvalet gibi tesisleri bulunuyor. Bölgede geyik üretme çiftliği de yer alıyor.

Aydıncık-Eymir yolu üzerinde yer alan Şebek Pınarı piknik alanı ise Aydıncık ilçesinin 1 km. güneyinde, Daşlı dağların Aydıncık'a bakan 1700 metre yükseklikteki Gezbel Tepesi'nde yer alıyor. Denizden yüksekliği 1500 metre. Yıllardan beri piknik alanı olarak kullanılan Şebekpınarı ve çevresi Milli Parklar Genel Müdürlüğü'nce Şebek Ormanı Dinlenme Yeri olarak çevre düzenlemesi yapılmış alanda ihtiyaçlar için küçük tesisler bulunuyor. Çam, meşe ve değişik ağaç türleri, temiz soğuk suları, çeşitli av hayvanları ile ünlü bu bölge bahar aylarından başlayarak büyük bir ziyaretçi hareketliliği gösteriyor. Yine Aydıncık ilçesi,

Kazankaya kasabasından başlayarak yaklaşık 10 km'lik uzunluğu olan Kazankaya Vadisi, sahip olduğu özellikleri ile doğa turizmi için rota arayan doğaseverlere en güzel fırsatları sunuyor. İlin güneydoğusunda yer alan Çayıralan ilçesi dolaylarında karaçam, ladin, meşe ve kavak ağaçlarından oluşan gür ormanlar bulunuyor. İçme suyu ve otopark mevcut. Orman içerisine çeşitli yollarla giriliyor, dinlenme yeri olarak su ve havasıyla aranılan bir bölge.

Yozgat tüm bu kültürel mirası bugüne taşırken damak tadındaki esintiler de günümüze kadar gelmiş. Yöre beslenmesi büyük ölçüde buğday ürünlerine, unlu yiyeceklere dayanıyor. Bulgur, yarma ve düğürcük her türlü yemek ve çorbada kullanılıyor. En önemli yemekleri, Arabaşı, Madımak, Testi Kebabı ve Yozgat Tandır Kebabı. Bir de parmak çöreği var ki fırından çıktığı an sıcak olarak bir bardak çay eşliğinde hemen yenmeli.

İlin karayolu ve demiryolu ulaşımı mevcut. En yakın havalimanı 220 km mesafedeki Ankara ve Kayseri Havalimanları. Ankara-Kayseri ve Doğu Anadolu bölgesine bağlantıyı sağlayan demiryolu Yozgat'tan geçiyor. Yerköy, Şefaattli ve Yeni Fakılı ilçelerinde tren istasyonu bulunuyor. Yine nostaljik seyahat isteyenler için tren yolculuğu ile Anadolu'nun bu güzel hazinelerini saklayan Yozgat'a bir bahar yolculuğu yapmanızı tavsiye ederiz. 🚗